

Arvio | Lappeenrannan kaupunginteatterin uutuuksia kutkuttaa nauruhermoja, vaikka taustalla on vakava viesti

→ https://i.media.fi/incoming/to8ntri/10646956.jpg/alternates/FREE_1440/10646956.jpg

Naissukupolvet kohtaavat, kun Hiljaa (Ulla-Maija Järnstedt) esikuvanaan pitävä nuori toimittaja (Anna-Kaisa Makkonen) saapuu tekemään lehtijuttua. AKI LOPONEN

Kirjailija Hilja Valtosen elämää fiktiivisesti käsittelevä teos nostaa valokeilaan historiankirjoituksessa varjoon jääneen naistaiteilijan.

Aida Piirainen

17.2.2025 16:50 | Päivitetty eilen 14:57

TEATTERI

Hiljan päivät

Ensi-ilta Lappeenrannan kaupunginteatterin Pienellä näyttämöllä 15.2.2025

”Vaikea, ei minua semmoinen huvita”, laushtaa rempseä ja ihastuttavan suorasanainen Hilja (**Ulla-Maija Järnstedt**). Vaikeaksi ei voi myöskään kuvailla **Asta Honkamaan** kirjoittamaa viihteellistä kuvitelmaa kirjailija **Hilja Valtosen** elämästä.

Lappeenrannan kaupunginteatterin ja Teatteri Imatran yhteistuotanto *Hiljan päivät* on kertomus kirjailijasta, naisesta ja feminismistä.

Imatralainen kansakoulunopettaja ja naisasianainen Hilja Valtonen kirjoitti 1920-luvulta alkaen kymmeniä romaaneja, näytelmiä ja elokuvakäsikirjoituksia, jotka olivat aikanaan hyvin suosittuja. Silti kirjallisuuden kaanonista ja historiankirjoituksesta Valtonen on sysätty syrjään muun muassa viihteellisyytensä takia. Nyt **Maia Häklin** ohjaama kantaesitys nostaa Valtosen parrasvaloihin.

→ https://i.media.fi/incoming/rzw8zx/10646955.jpg/alternates/FREE_1440/10646955.jpg?gsid=2ca5b438-39c1-48ed-8d30-d2956864ea2c

Anna-Kaisa Makkonen vakuuttaa roolissaan nuorena ja topakkana Hiljana. AKI LOPONEN

Historiallinen videokatsaus Valtosen elämään avaa esityksen. Tuore aloitus vapauttaa teoksen dokumentaarisuuden vaatimuksista ja esitys voi keskittyä rauhassa tunnelmoimaan ja tulkitsemaan.

Teos alkaa ikääntyneen Hiljan reflektoidessa elämäänsä ja uraansa nuorelle toimittajalle (**Anna-Kaisa Makkonen**). Pian Hilja alkaa kertoa omaa rakkaustarinaansa romantiikannälkäiseksi faniksi paljastuneelle haastattelijalle. Tämä rinnastaa Valtosen elämän hänen sepittämiinsä kertomuksiin. Valtosen elämän kuvausta onkin leikkisästi romantisoitu ja tarinallistettu.

”

Valtosen tuotannon tavoin esitys käsittelee feminismiä huumorin ja viihteen keinoin.

Valtosen tuotannon tavoin esitys käsittelee feminismiä huumorin ja viihteen keinoin. Teos nostaa Hiljan ja hänen Kosti-puolisensa avioliiton tasa-arvotaistelun keskiöön. Nuori Hilja (Anna-Kaisa Makkonen) ahdistuu itseensä vaimona ja naisopettajana kohdistuvista odotuksista. Molemmissa rooleissa hänen odotetaan hoitavan naiselle kuuluvia tehtäviä opettajamiehensä puolesta.

Käänteentekevässä kohtauksessa tikittävä äänimaisema ja toistuva kohtaaminen Valtosen käsikirjoittamasta elokuvasta kuvaavat käsinkosketeltavasti naisiin kohdistuvia järjettömiä vaateita. Hiljan parisuhde muotoutuu kasvutarinaksi tapoihin ja tottumuksiin perustuvasta epätasa-arvoisesta avioliitosta aitoon kumppanuuteen.

Hiljan päivät on vahvojen naisnäyttelijöiden teos. Makkosen roolityössä nuorena Hiljana on vangitsevaa aitoutta, voimaa ja herkkyyttä. Järnstedt taas tavoittaa vanhana Hiljana elävästi suorasukaisen iäkkään rouvan olemuksen.

Esityksen alussa Järnstedtin ja iäkkäämpää Kostia esittävän **Marko Kurikan** välinen dynamiikka kutkuttaa nauruhermoja, mutta myöhemmin teos vakavoituu eikä komiikka enää pure samalla tavalla. Vanhemman Hiljan ja Kostin välinen dialogi myös paikoitellen takeltelee ja tuntuu hieman luonnottomalta.

→ https://i.media.fi/incoming/abqnl5/10646954.jpg/alternates/FREE_1440/10646954.jpg?gsid=2ca5b438-39c1-48ed-8d30-d2956864ea2c

Nuori Kosti (Eppu Pastinen) opettelee tiskaamaan tukeakseen Hiljaa (Anna-Kaisa Makkonen). AKI LOPONEN

Koti toimii esityksessä sukupuolten välisen tasa-arvotaistelun näyttämönä. **Maarit Kalmakurjen** lavastuksessa valkoiset raamit muodostavat viitteellisen talon korostaen kodin piiriä kulttuurisena rakenteena. Realistinen retrokeittiö komeilee lavan keskiössä symbolina naiselle perinteisesti kuuluvista kodin askareista.

Esityksen teema ja lavastus tuovat erehdyttävästi mieleen samaisella pienellä näyttämöllä esitetyn Maia Häklin parin vuoden takaisen ohjauksen *Vuoden perhe*.

Hiljan päivät näyttäytyy viihteellisyydessään ja perinteisyydessään helposti lähestyttävänä, sovinnaisena ja jopa vaarattomana. Esityksen voima on kuitenkin vahvassa naissankarissa. Hilja antaa esimerkin naisesta, joka ei alistu tapojen ja tottumusten alle, vaan vaatii rohkeasti tilaa itselleen.

Vanhemman Hiljan ja nuoren toimittajan välinen esikuva-asetelma korostaa myös naisten sukupolvesta toiseen jatkuvaa taistelua sekä kaipuuta roolimalleille: niille, jotka tulivat ennen meitä. Hilja on yksi heistä.

Käsikirjoitus: Asta Honkamaa

Ohjaus: Maia Häkli

Lavastus ja puvustus: Maarit Kalmakurki

Videosuunnittelu: Veli-Ville Sivén

Valosuunnittelu: Topi Jukka, Timo Hämäläinen

Äänisuunnittelu: Tomi Aronen

Kampaukset ja maskit: Pinja Ruokolainen

Näyttelijät: Anna-Kaisa Makkonen, Eppu Pastinen, Ulla-Maija Järnstedt, Marko Kurikka